

N A S E S

NÁRODNÁ AGENTÚRA PRE SIEŤOVÉ
A ELEKTRONICKÉ SLUŽBY

**Výročná správa Národnej agentúry
pre sieťové a elektronické služby
2023**

Obsah

Úvodné slovo.....	4
Činnosť agentúry.....	6
Úlohy a úspechy agentúry.....	7
Ústredný portál verejnej správy.....	9
ÚPVS na sociálnych sieťach.....	9
Číselné údaje k elektronickým schránkam a transakciám.....	10
Integrácie na ÚPVS v číslach.....	12
Ústredné kontaktné centrum.....	13
Dohľadové centrum.....	13
Vládna sieť GOVNET.....	14
Sekcia informačných systémov a IT architektúry.....	15
Odbor analýz a IT testovania.....	15
Odbor IT architektúry.....	16
Iné práce mimo sekcie na podporu služieb NASES a iných OVM.....	17
Kybernetická bezpečnosť.....	17
Slovenská národná certifikačná autorita.....	21
Projekty.....	23
Zamestnanci a vzdelávanie.....	34
Audity.....	37
Verejné obstarávania.....	38
Finančné výsledky.....	38
Rozpočet NASES.....	38
Výdavky.....	40
Slovník skratiek.....	44

Úvodné slovo generálneho riaditeľa

Vážení čitatelia,
agentúra má za sebou ďalší
náročný rok, počas ktorého jej
zamestnanci intenzívne pracovali
ako jeden tím, aby naplnili
stanovené ciele. Medzi významné

míľniky patrí zmena detašovaného pracoviska NASES. Zo starej adresy sme sa
presťahovali do Toweru 115. Motiváciou na premiestnenie pracoviska bolo
sťahovanie Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR do tejto
budovy.

Keďže sme príspevkovou organizáciou patriacou do gescie ministerstva, spoločné
sídlo ešte viac uľahčí a prehĺbi našu spoluprácu na rozličných projektoch.
V roku 2023 sme ukončili viacero významných projektov ako Služby sprístupňovania
a zdieľania doručovaných rozhodnutí, Národný systém riadenia incidentov
kybernetickej bezpečnosti vo verejnej správe, Centrálny informačný systém štátnej
služby (CISŠS), Modernizáciu ústredného kontaktného centra či Optimalizáciu
webových stránok pre NASES a SNCA. Práve posledný menovaný projekt sa pretavil
do dvoch nových webstránok vytvorených súlade s Jednotným dizajn manuálom
elektronických služieb a webových sídiel.

Významným krokom našej agentúry smerom k občanom je vydávanie mandátnych
certifikátov na diaľku. V uplynulom roku sme prostredníctvom Slovenskej národnej
certifikačnej autority (SNCA) spustili vzdialené vydávanie kvalifikovaných
mandátnych certifikátov, ktoré orgány verejnej moci potrebujú na autorizáciu
(podpisovanie) svojich rozhodnutí. Ďalšie zmeny, uľahčujúce život občanom, sú aj
v elektronickej schránke.

Týkajú sa úprav, ktoré výrazne pomáhajú zjednodušiť prácu s portálom slovensko.sk a s elektronickými správami, a síce automatické preposielanie správ do schránky, hromadné operácie so správami či možnosť stiahnuť celý obsah schránky.

Odbor Dohľadové centrum prešiel začiatkom tretieho štvrťroku zo Sekcie bezpečnosti (SB) pod Sekciu prevádzky informačných systémov (SPIS) s cieľom zefektívniť, skvalitniť a zabezpečiť jednotné zastrešenie úrovne podpory L1 pre prevádzkové a bezpečnostné incidenty. Vznikol aj nový odbor v Sekcii bezpečnosti, a síce Odbor analýz bezpečnostných incidentov (O-ABI). Hlavnou úlohou uvedeného odboru je plnenie úloh eskalačného miesta pre Dohľadové centrum v rámci riešenia kybernetických bezpečnostných incidentov.

Ústredné kontaktné centrum (ÚKC) aj v roku 2023 poskytovalo používateľom portálu slovensko.sk poradenstvo a pomoc s elektronickými schránkami a s elektronickými službami a 14 odborne zaškolených operátorov a vybavilo spolu 67 207 požiadaviek.

S Fakultou informatiky a informačných technológií Slovenskej technickej univerzity (FIIT STU) máme naďalej podpísané memorandum. Vďaka nemu máme víziu, ako prehĺbiť vzájomnú kooperáciu a otvoriť priestor pre nové spoločné a inovatívne projekty v štátnom IT sektore. Praktickým výsledkom tejto spolupráce sú diplomové práce. Ku koncu decembra 2023 pôsobili v NASES piati študenti FIIT STU, ktorí sa prostredníctvom svojich záverečných prác podieľajú na plnení úloh Sekcie bezpečnosti.

Činnosť agentúry

Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby (ďalej aj „NASES“ alebo „agentúra“) je príspevkovou organizáciou Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej aj „MIRRI“), ktorej existencia sa datuje od 1. januára 2009. Zabezpečuje plnenie odborných úloh v oblasti informatizácie spoločnosti vyplývajúcich zo zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, ako aj zo zákona č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách vo verejnej správe. NASES spravuje a prevádzkuje elektronické komunikačné siete a služby a plní odborné úlohy v oblasti informatizácie verejnej správy.

Kľúčovými kompetenciami sú teda konkrétne prevádzka a rozvoj Ústredného portálu verejnej správy (ďalej aj „ÚPVS“ alebo „slovensko.sk“), dátovej siete GOVNET, prevádzka TESTA pre Slovenskú republiku, poradenská, konzultačná, sprostredkovateľská a školiaca činnosť v oblasti informatiky, informačných sietí, elektronických komunikačných sietí, výpočtovej techniky a neposlednom rade aj poskytovanie kvalifikovaných dôveryhodných služieb (ďalej aj „KDS“). NASES svojou činnosťou významne podporuje rozvoj a rozširovanie služieb slovenského e-Governmentu, ktorý zefektívňuje a zjednodušuje komunikáciu ľudí so štátom, a tým prispieva k úspore finančných prostriedkov a k napredovaniu informačnej vyspelosti verejnej sféry, súkromného a podnikateľského sektora na Slovensku. Prináša nové funkcie a kvalitu, stabilitu a bezpečnosť poskytovaných služieb.

V priebehu roka 2023 čelila agentúra mnohým výzvam. Nižšie uvedené kapitoly prezentujú hlavné prevádzkové ukazovatele, ktoré NASES v roku 2023 dosiahla pri poskytovaní služieb fyzickým osobám, právnickým osobám i orgánom verejnej moci, ako aj dôležité aktivity v oblasti rozvoja, ktoré v budúcnosti prinesú nové funkcie a zlepšia tak kvalitu, stabilitu, ale aj celkovú bezpečnosť poskytovaných služieb.

Úlohy a úspechy agentúry

Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby aktívne podporuje rýchlejší rozvoj a rozšírenie služieb e-Governmentu na Slovensku. Jej úsilie smeruje k zjednodušeniu interakcie občanov s úradmi, čo má viesť k výraznejšiemu zlepšeniu celkovej informačnej gramotnosti slovenskej spoločnosti.

NASES pôsobí ako hnací motor pre digitalizáciu verejných služieb, umožňujúc lepšiu a efektívnejšiu prístup k informáciám a administratívnym procesom. Cieľom je nielen ušetriť čas a prostriedky, ale tiež podporovať transparentnosť a participáciu občanov. NASES tak hrá kľúčovú úlohu vo vytváraní pokročilej informačnej spoločnosti, ktorá sa sústreďuje na potreby a pohodlie svojich občanov. V nasledujúcej tabuľke sú uvedené úspechy agentúry.

Agentúra v uplynulom roku prostredníctvom Slovenskej národnej certifikačnej autority (SNCA) spustila tiež vzdialené vydávanie kvalifikovaných mandátnych certifikátov, ktoré orgány verejnej moci potrebujú na autorizáciu (podpisovanie) svojich rozhodnutí.

Nová možnosť na podanie žiadosti o vydanie mandátneho certifikátu efektívnym spôsobom eliminuje všetky komplikácie spojené s cestovaním a osobnou návštevou pracoviska.

Vzdialené vydávanie mandátnych certifikátov tak poskytuje pohodlné riešenie dostupné priamo z pracoviska alebo z domu držiteľa certifikátu.

Implementácia aktualizácií prebehla aj v elektronickej schránke. Týka sa úprav, ktoré výrazne pomáhajú zjednodušiť prácu s elektronickými správami. K všetkým novinkám vznikli tiež inštruktážne videá.

Ide o nové funkcionality:

- automatické preposielanie správ z elektronickej schránky na e-mailovú adresu,
- hromadné operácie so správami (označenie ako prečítané, presun alebo výmaz správ v priečinkoch),
- stiahnutie celého obsahu elektronickej schránky na lokálne úložisko.

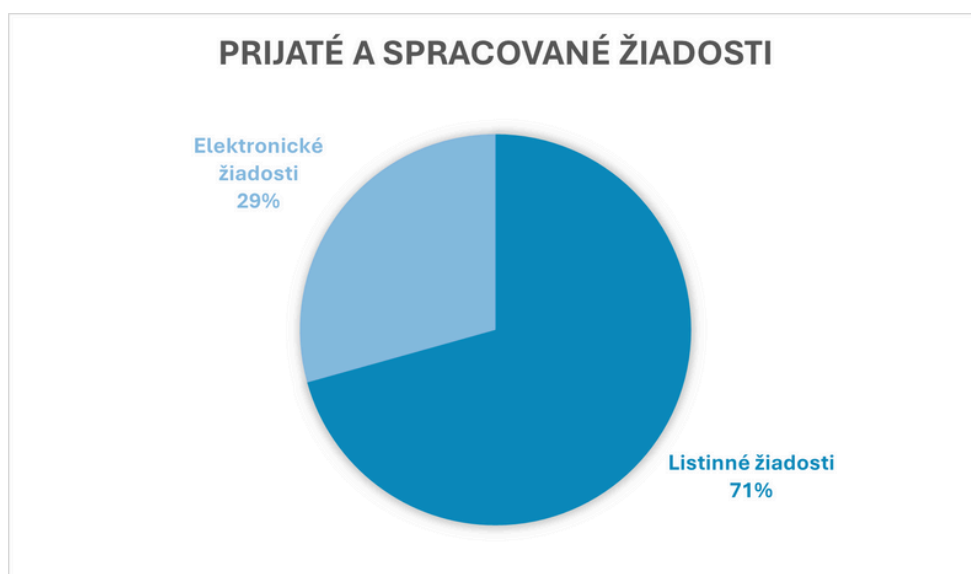
K 8. februáru 2024 je evidovaných 114 570 elektronických schránok, ktoré majú zadanú e-mailovú adresu na preposielanie správ.

Komunikácia s občanmi prostredníctvom technickej podpory je nevyhnutnou dôležitou súčasťou agentúry, keďže je prevádzkovateľom portálu slovensko.sk. Ústredné kontaktné centrum (ÚKC) je jednotným miestom na nahlasovanie technických problémov. Používateľom portálu slovensko.sk poskytovalo aj v roku 2023 poradenstvo a pomoc s elektronickými schránkami a s elektronickými službami 14 odborne zaškolených operátorov. V roku 2023 vybavilo ÚKC spolu 67 207 požiadaviek.

Rovnako ako v minulom roku, popri svojej bežnej agende realizovalo aj podporu pre dva významné projekty: Slovensko v mobile a Digitálne zručnosti seniorov. Operátori si tak opäť rozšírili svoje odborné znalosti a prehĺbili kvalifikáciu, vďaka čomu sa agentúre podarilo zvýšiť profesionálnu úroveň poskytovaných služieb. Počas roku 2023 sa, ako už je tradične zvykom, vytváral priestor na vzdelávanie zamestnancov.

NASES systematicky usiluje o vytváranie podmienok, ktoré umožňujú zamestnancom posúvať sa v oblastiach ich pôsobenia. Zároveň však tiež poskytuje príležitosť na získavanie nových skúseností a vedomostí. Zamestnanci pravidelne absolvujú školenia v oblasti informačných technológií, bezpečnosti, manažérskych zručností a aktuálnych zmien v legislatíve.

NASES tiež spracúva listinné a elektronické žiadosti, ktoré sú doručované v súvislosti s elektronickými schránkami. V roku 2023 bolo doručených a spracovaných spolu 12 107 žiadostí. Z uvedeného počtu bolo 8 555 listinných a 3 552 elektronických žiadostí.

Graf 1 - Koláčový diagram znázorňujúci percentuálne rozloženie prijatých a spracovaných žiadostí.

Ústredný portál verejnej správy

Prevádzkovanie Ústredného portálu verejnej správy (ďalej aj „ÚPVS“ alebo „portál“ či „slovensko.sk“) prebieha už ôsmy rok v režime 24 hodín, 7 dní v týždni. Portál je centrálnou „bránou“ k informačným zdrojom a službám verejnej správy.

Obsahuje nielen informačné texty pre občanov, cudzincov, podnikateľov a pre inštitúcie na úspešnú elektronickú komunikáciu, ale aj prepojenie na elektronické služby, ktoré poskytujú priamo jednotlivé rezorty.

Zároveň umožňuje prístup k elektronickým schránkam, ktoré významne odbúravajú administratívu bez nutnosti osobnej návštevy konkrétneho úradu. V priebehu roka 2023 sa uskutočnili niekoľké zmeny, ktoré úzko súviseli s elektronickými schránkami.

Najvýznamnejšími z nich boli najmä:

- automatické preposielanie správ z elektronickej schránky na e-mailovú adresu,
- hromadné operácie so správami (označenie ako prečítané, presun alebo výmaz správ v priečinkoch),
- stiahnutie celého obsahu elektronickej schránky na lokálne úložisko,
- predĺženie platnosti certifikátu pre uznaný spôsob autorizácie,
- navýšovanie úložnej kapacity e-schránky bez poplatku.

ÚPVS na sociálnych sieťach

Rok 2023 bol obohacujúci aj vo sfére sociálnych sietí. K facebookovej stránke, ktorú redakcia NASES prevádzkuje už od roku 2015, sa koncom roka 2022 pridal účet na Instagrame. Ten zažil rozmach práve za rok 2023.

Doposiaľ organickým spôsobom, teda bez platenej reklamy, pribudlo 263 sledovateľov. Nižšie možno vidieť graf zobrazujúci dosah na používateľov Instagramu za obdobie 10. október 2023 až 7. január 2024.

Aj v súčasnosti je pozorovaný pozitívny trend dosahov na používateľov. Je to skvelý nový kanál, pomocou ktorého sa agentúra dostáva bližšie k občanom a informuje ich o nových možnostiach elektronickej komunikácie so štátom. Založenie Instagramu taktiež poskytuje priestor na tvorbu nového obsahu a propagovanie mÚPVS v budúcnosti.

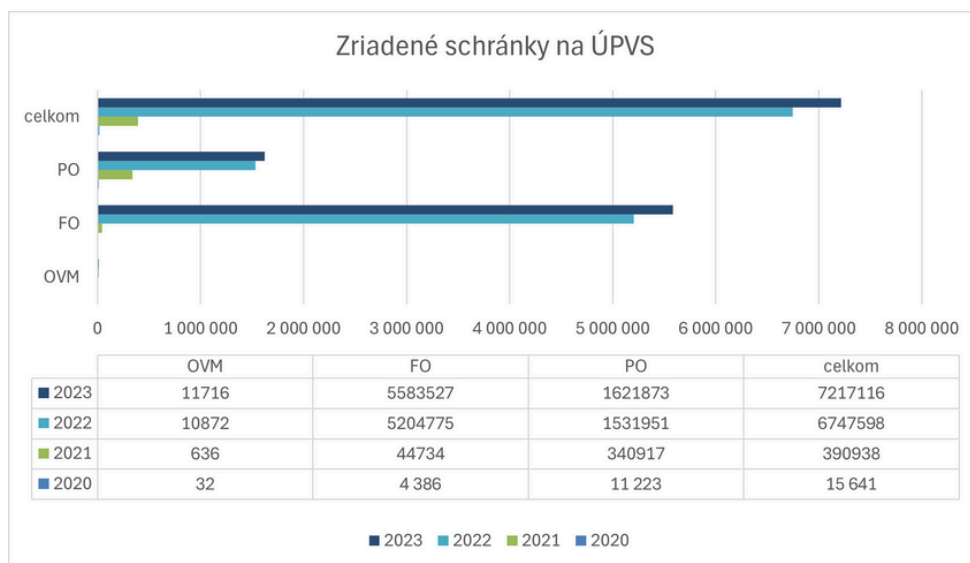

Graf 2 - Graf zobrazujúci dosah na používateľov Instagramu za obdobie 10. október 2023 až 7. január 2024.

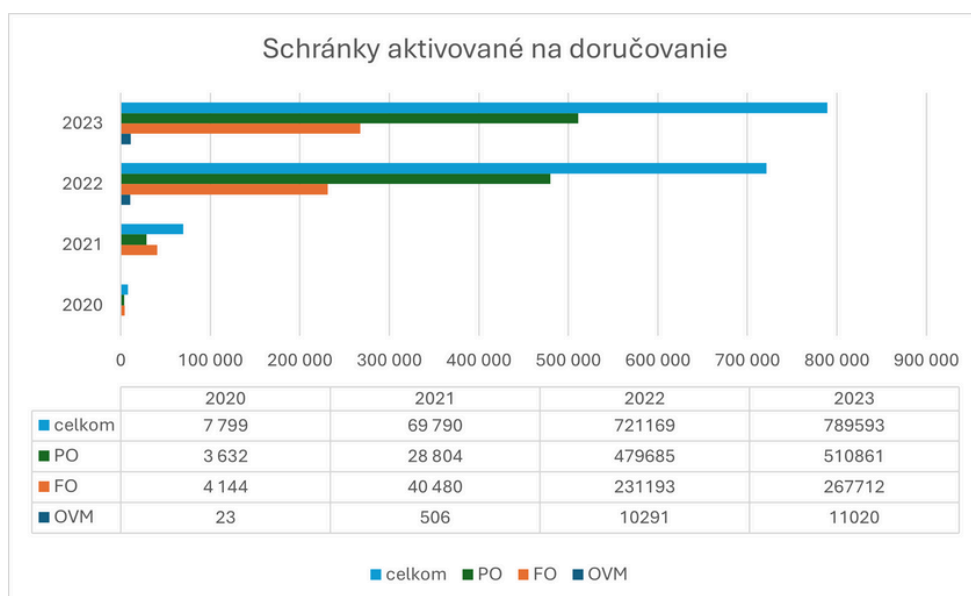
Číselné údaje k elektronickým schránkam a transakciám

Aj v roku 2023 boli priebežne zriaďované, aktivované a deaktivované elektronické schránky fyzickým osobám, fyzickým osobám (podnikateľom), právnickým osobám a orgánom verejnej moci.

V porovnaní s rokom 2022, keď si elektronickú schránku aktivovalo 231 193 fyzických osôb (FO) a 479 685 právnických osôb (PO), v roku 2023 to bolo 267 712 FO a 510 816 PO, teda celkovo je to o 67-tisíc aktivácií viac. Vlni malo elektronickú schránku zriadenú celkovo už 5 583 527 FO a 1 621 873 PO, teda takmer o pol milióna viac ako v roku 2022.

Graf 3 - Pruhoý graf znázorňujúci schránky zriadené na ÚPVS v priebehu rokov.

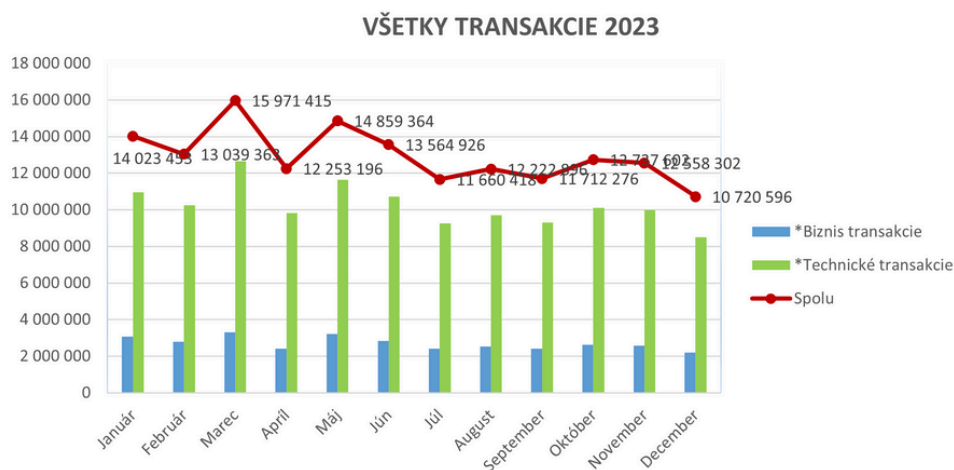
Graf 4 - Pruhový graf znázorňujúci schránky aktivované na ÚPVS v priebehu rokov.

Koncom roka 2023 si mohli používatelia cez portál slovensko.sk vyhľadať vyše 2 530 elektronických služieb, v súvislosti s ktorými sa spracovalo 4 047 473 oznámení, 2 936 595 podaní, 23 838 082 rozhodnutí.

Z toho bolo 2 748 503 rozhodnutí zaslaných prostredníctvom Centrálného úradného doručovania (ďalej aj „CÚD“), v rámci ktorého sa vyhotovujú a doručujú listinné rovnopisy elektronických úradných dokumentov, čo predstavuje úsporu 7 530 898,22 €. Počet rozhodnutí zaslaných cez CÚD narástol oproti roku 2022 o 12,97 %.

Cez ÚPVS prešlo v roku 2023 spolu 155 323 807 všetkých elektronických transakcií, t. j. technické a biznis transakcie, čo je o 1 376 332 viac ako v roku 2021.

Biznis transakcie predstavujú zrealizované podania, rozhodnutia, oznámenia, SkTalk2 (správy v starom formáte), uložené správy do rozpracovaných a odoslaných správ. Technické transakcie sú správy s technickými informáciami (napr. potvrdenia o odoslaní elektronických podaní).

Graf 4 - Kombinovaný graf znázorňujúci všetky transakcie za rok 2023.

Integrácie na ÚPVS v číslach

NASES ponúka na ÚPVS prístup nielen formou webového rozhrania cez portál slovensko.sk, ale aj možnosť automatizovaného technického spôsobu pristupovania do elektronických schránok cez tzv. integráciu.

Integrovaným subjektom sa po splnení podmienok umožňuje pracovať priamo v ich agendových systémoch bez nutnosti následnej manuálnej kontroly dotknutej elektronickej schránky na GUI rozhraní ústredného portálu.

V roku 2023 bolo medzi agentúrou a jednotlivými konzumentmi služieb ÚPVS schválených a podpísaných spolu 69 Dohôd a Dodatkov k Dohode o integračnom zámere (DIZ), 54 subjektov v postavení konzumenta prešlo po realizácii akceptačných testov (UAT) a schválení Akceptačného protokolu (AP) so svojimi projektmi do produkčnej prevádzky ÚPVS.

Na porovnanie, v roku 2022 bolo podpísaných 44 DIZ a 36 AP/UAT. Agentúra spravovala ku koncu roka 2023 spolu 7 458 aktívnych technických účtov. V 1. polovici roka 2023 sa konalo úspešné nasadenie nového systému Registra autentifikačných certifikátov (RAC). Služby Registra autentifikačných certifikátov sú povinne používanými službami pre každú registráciu, zmenu alebo zrušenie technických účtov, autentifikačných certifikátov a poskytovateľov služieb. Žiadateľ má možnosť požiadať o jednotlivé úkony týkajúce sa technického účtu alebo poskytovateľa služieb cez Profil na ÚPVS, alebo prostredníctvom elektronických služieb.

Odbor integrácií znížil byrokratickú záťaž zrušením podpisovania jednotlivých SLA kontraktov zahrnutím týchto pravidiel do Všeobecných podmienok prevádzky ÚPVS.

Ústredné kontaktné centrum

Používateľom portálu slovensko.sk poskytovalo aj v roku 2023 poradenstvo a pomoc s elektronickými schránkami a s elektronickými službami 14 odborne zaškolených operátorov Ústredného kontaktného centra (ďalej aj „ÚKC“) v pracovných dňoch od 8.00 h do 18.00 h, v stredu až do 21.00 h. Komunikácia prebiehala tak ako po minulé roky, telefonicky alebo prostredníctvom e-mailov. Používatelia sa mohli svoje otázky pýtať aj cez verejne dostupný online kontaktný formulár.

ÚKC je teda jednotným miestom na nahlasovanie technických problémov znemožňujúcich postup podľa zákona o e-Governmente, preto sa naň občania obracali aj v prípade, ak potrebovali vydokladovať existenciu a trvanie týchto problémov (napríklad pri neočakávanom dočasnom výpadku alebo pri plánovanej odstávke). V tejto súvislosti vydalo ÚKC v uplynulom roku tri takéto potvrdenia. V roku 2023 vybavilo ÚKC spolu 67 207 požiadaviek. Rovnako ako v minulom roku, popri svojej bežnej agende, realizovalo aj podporu pre dva významné projekty: Slovensko v mobile a Digitálne zručnosti seniorov.

Operátori si tak opäť rozšírili svoje odborné znalosti a prehĺbili kvalifikáciu, vďaka čomu sa agentúre podarilo zvýšiť profesionálnu úroveň poskytovaných služieb. Štandardne sa používatelia vo väčšej miere dopytovali aj na problematiku súvisiacu s podpisovaním elektronických dokumentov kvalifikovaným elektronickým podpisom.

Veľkú skupinu požiadaviek tvorili aj otázky k technickej podpore o inštalácii a nastavení softvéru potrebného na prihlásenie sa na portál a do elektronickej schránky, na podpisovanie a na ovládače čítačiek čipových kariet.

Dohľadové centrum

Dohľadové centrum prešlo k 1. septembru 2023 zo Sekcie bezpečnosti (SB) pod Sekciu prevádzky informačných systémov (SPIS), a to z dôvodu skvalitnenia a zabezpečenia jednotného zastrešenia úrovne podpory L1 pre prevádzkové a bezpečnostné incidenty.

Hlavnou víziou dohľadového centra, ako aj jeho dôvod prechodu pod Sekciu prevádzky informačných systémov, je do budúca zastrešovať úroveň podpory L1 v rámci všetkých prevádzkovaných služieb.

Vládna sieť GOVNET

GOVNET, ktorú NASES spravuje, prevádzkuje a aj rozvíja, je možné v skratke definovať ako štátnu (privátnu) nadrezortnú sieť, ktorá prepája uzly inštitúcií verejnej správy (ministerstvá, ostatné ústredné orgány, ďalšie inštitúcie) a ich centrálny registre. Pod uzlom sa na účely tejto výročnej správy rozumie centrálny bod napojenia privátnej siete konkrétnej inštitúcie na GOVNET.

V roku 2023 bolo zriadených sedem nových uzlov, prechodom na GOVNET 3 prišlo aj ku konsolidácii uzlov a celkový počet ku koncu roka bol 284. Po významnom roku 2022, kde bolo zabezpečené vybudovanie centrálnych uzlov v dvoch geograficky oddelených dátových centrách Datacentrum DATACUBE a DC SPP a následne v roku 2023 rozšírení siete GOVNET o ďalšie dva uzly určené na agregáciu služieb v ďalších dvoch dátových centrách SIX a Sitel, sa v roku 2023 väčšina uzlov siete pripojila do zabezpečenej siete GOVNET verzie 3.

Z národného projektu bola zvýšená bezpečnosť na perimetrovej ochrane, kde bola zabezpečená vlastná DDoS ochrana, ktorá dennodenne zabraňuje množstvu kybernetických útokov. Spolu s volumetrickou DDoS ochranou, poskytovanou od poskytovateľa medzinárodnej konektivity, je možné jemne „dočistiť“ prichádzajúcu komunikáciu.

Taktiež sa v roku 2023 podarilo zabezpečiť optický GOVNET ring permanentným monitorovacím zariadením, ktoré pomôže pri „ochrane liniek pred odpočúvaním“ na fyzickej vrstve a zaznamená akúkoľvek zmenu na fyzickej vrstve optickej infraštruktúry.

Úspešne bola implementovaná najnovšia verzia Web aplikačného firewallu, kde sa postavilo modulárne riešenie, ktoré môže rásť podľa požiadaviek nárastu prevádzky bez navýšených ďalších poplatkov. Ten sa zaráta len za samotný hardvér modulu. Týmto riešením bola znásobená priepustnosť a odolnosť služby. V rámci rozšírených kapacít centrálnej časti siete GOVNET sa podarilo úspešne pripojiť aj NASES komunitný Cloud a plne využívať jeho kapacitné možnosti.

V sieti GOVNET sa pristúpilo aj k migrácii služieb na nové platformy, ako aj k zvýšeniu bezpečnosti poskytovaných služieb. Úspešne bol integrovaný protokol DNSSec nad DNS službou, ktorým sa zabezpečili zaručené autoritatívne odpovede NS služieb.

Nasadeniu predchádzalo kompletne vybudovanie nových serverových fariem bežiacich na platforme konvergovanej infraštruktúry GOVNET 3. Nasadením nového ServiceDesk portálu bol nasadený SLA monitoring požiadaviek zákazníka, kde v každom momente zákazník vidí stav svojej požiadavky a tiež predpokladaný čas jej vyriešenia.

Rovnako cez SelfServicePortal môže zákazník svoju požiadavku aktualizovať a interaktívne komunikovať s riešiteľom.

Sekcia informačných systémov a IT architektúry

Odbor analýz a IT testovania

V rámci projektu Modernizácia ÚPVS prebiehala v rámci roku 2023 testovacia a postimplementačná etapa modulov Štátny messenger, spätná väzba, ale aj integračné procesy v Module riadenia obsahu webových stránok, ktorý ako nástroj na riadenie obsahu musí čo najlepšie reflektovať požiadavky na vytváranie a publikovanie obsahu, monitoringu a zberu spätnej väzby súvisiacej s plnením potrieb občanov a je integrálnou súčasťou riešenia.

V prvej polovici roku 2024 sa plánuje spustenie štátneho messengeru, ktorý v sebe zahŕňa formu automatizovaného chatu (chatbota) a interaktívneho chatu so zamestnancami verejnej správy, resp. modernizovaného Ústredného kontaktného centra NASES (ÚKC).

Je rozšírením doteraz poskytovaného multikanálového prístupu pre užívateľov portálu slovensko.sk o komunikáciu s chatbotom, a v prípade potreby aj operatívnym spojením a komunikáciou so zamestnancom kontaktného centra v NASES, ktorý užívateľovi cez chatovací widget pomôže jeho požiadavku vyriešiť.

Názory občanov bude zbierať nový komponent spätná väzba naprieč celým portálom. Pomôže používateľovi portálu odkomunikovať svoju spokojnosť, nespokojnosť, prípadne nahlásiť chybnú informáciu. Spomínaný projekt MÚKC na platforme Genesys sa počas roka zanalyzoval, otestoval, nakonfiguroval a začiatkom roka 2024 prebehne jeho postimplementačná etapa. Hlavný prínos je rozšírenie multikanálového prístupu a zjednodušenie navigácie klienta na portáli formou co-browsingu.

Odbor IT architektúry

Nedávne aktivity Národnej agentúry pre sieťové a elektronické služby (NASES) zahŕňali nasadenie viacerých projektov do produkcie. Tieto projekty zahŕňali implementáciu registrácie autentifikačných certifikátov, úpravy modulu elektronických formulárov, ako aj úpravy služieb Elektronického klientskeho registra (EKR) a ďalšie.

Okrem toho, sa venovali aj úpravám dokumentácií a organizovali školenia pre integrované subjekty a prevádzku NASES. Ďalej sa realizovala analýza a navrhli sa úpravy právnych predpisov súvisiacich s bežiacimi projektmi. Tím tiež vyhodnocoval dosahy materiálov v pripomienkových konaniach. Analyzovala sa existujúca funkcionálna a pripravovala dokumentácia k nej.

Bol zohrávaný výkon roly (PMA) voči dôveryhodným službám Slovenskej národnej certifikačnej autority (SNCA). Odborný dohľad a vedenie projektov zahŕňalo viaceré moduly Ústredného portálu verejnej správy (ÚPVS), ako napríklad centrálna elektronická podateľňa, modul dlhodobého uchovávanía, autentifikačný modul IAM, a ďalšie.

Okrem toho, bol vytvorený centrálny zdieľaný repozitár v produktoch Enterprise Architect od Sparx, na základe analýzy prostredníctvom štandardov BPMN, UML, ArchiMate. Výhodou je kolaborácia špecialistov – analytikov, architektov a budovanie spoločného repozitára architektonických prvkov NASES.

Architekti pripravovali a pripomienkovali desiatky návrhov do budúcich, ale aj prebiehajúcich projektov NASES, hlavne za aplikačnú oblasť – schémy a konkrétne riešenia v DNR (projekty mÚPVS, KSDR, mÚKC, Zaručená konverzia, MDU 2.0, Migrácia CEP do PCA, CISŠS a ďalšie).

Bol vypracovaný dokument pre architektov – architektúrne štandardy/patery na návrh integrácie komponentov do solution riešení. Konali sa školenia pre TOGAF 9.0 a UML pre architektov NASES. V spolupráci s analytikmi vypracovali návrh nového spôsobu na podporu platieb pre ŽS MIRRI. Vypracovali sa a pripomienkovali podklady pre Architektonickú komisiu MIRRI.

Iné práce mimo sekcie na podporu služieb NASES a iných OVM

- Organizácia a zabezpečenie úspešného certifikačného auditu pre KDS NASES – ÚPVS MDU.
- Zabezpečenie PPA roly pre KDS SNCA a MDU ÚPVS.
- Výkon L2 podpory pre aplikačné služby NASES.
- Konzultácie a spracovanie niektorých DIZ pre integrovaných partnerov (OVM).
- Konzultácie pre OVM z pohľadu fungovania a návrhu eGov služieb ÚPVS.
- Aktívna účasť v projektoch Životných situácií a podpora produktového manažmentu MIRRI.
- Konzultácie a aktívna účasť na KAV – v oblasti monitoringu spätnej väzby.

Kybernetická bezpečnosť

Zabezpečovanie kybernetickej bezpečnosti v oblasti informačných a komunikačných technológií a každodenné riešenie kybernetických bezpečnostných incidentov má v kompetencii Sekcia bezpečnosti. Sekcia zabezpečuje technickú časť informačnej bezpečnosti komunikačných systémov a základných služieb v správe organizácie. Podieľa sa na spolupráci pri správe a monitorovaní vládnej siete GOVNET, ako aj iných sietí LAN/WAN a pri tvorbe koncepcií v oblasti prepojovania sietí.

Sekcia bezpečnosti sa významným spôsobom podieľa aj na akademickej spolupráci. Tá sa začala na jeseň 2021 vypísaním tém diplomových prác pre Fakultu informatiky a informačných technológií STU a prijatím prvých dvoch študentov. V júli 2022 bola prehĺbená, keď došlo k podpísaniu memoranda o spolupráci medzi NASES a FIIT STU. Táto spolupráca pretrváva až do súčasnosti.

Jeden zo zamestnancov Sekcie bezpečnosti bol vymenovaný za gestora akademickej spolupráce a začal na FIIT STU externé doktorandské štúdium. Aktuálne popri iných pracovných úlohách vedie projekt zameraný na výskum inovatívnych metód detekcie škodlivej aktivity z prevádzkových údajov s využitím prvkov umelej inteligencie, na ktorom sa podieľajú aj študenti prostredníctvom vypracovávanía záverečných prác.

Ku koncu decembra 2023 pôsobili v NASES piati študenti FIIT STU, ktorí sa prostredníctvom svojich záverečných prác podieľajú na plnení úloh Sekcie bezpečnosti. Štyria z nich vypracovávajú diplomové práce zamerané na využitie umelej inteligencie pri spracovaní prevádzkových údajov a jeden bakalársku prácu venujúcu sa detekcii anomálií logovacích zdrojov.

Jedným z cieľov akademickej spolupráce je získavanie mladých talentov pre NASES. Z dvoch študentov, ktorí v roku 2023 úspešne obhájili svoje diplomové práce vypracované v Sekcii bezpečnosti, sa jeden stal zamestnancom a pokračuje na plnení úloh tejto sekcie.

Ku koncu decembra 2023 pôsobili v NASES piati študenti FIIT STU, ktorí sa prostredníctvom svojich záverečných prác podieľajú na plnení úloh Sekcie bezpečnosti. Štyria z nich vypracovávajú diplomové práce zamerané na využitie umelej inteligencie pri spracovaní prevádzkových údajov a jeden bakalársku prácu venujúcu sa detekcii anomálií logovacích zdrojov.

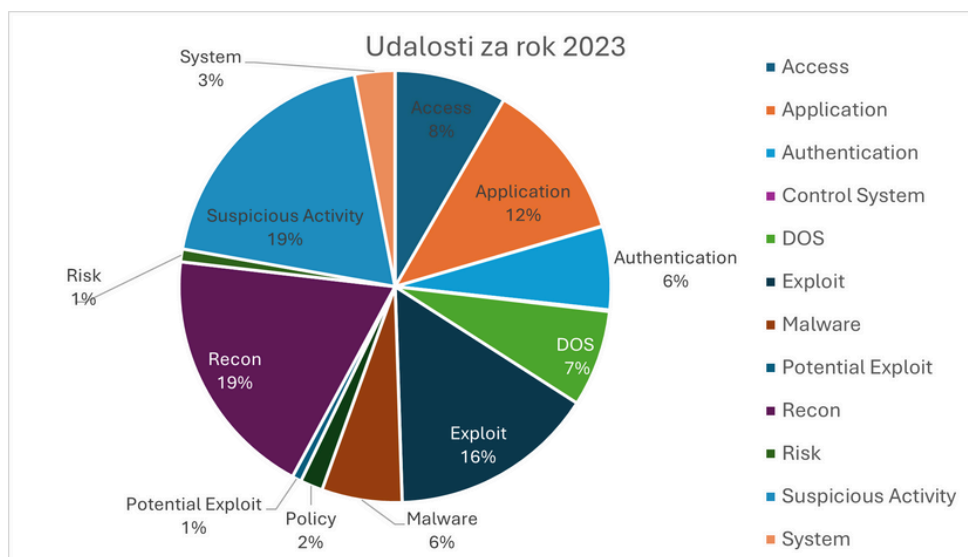
Jedným z cieľov akademickej spolupráce je získavanie mladých talentov pre NASES. Z dvoch študentov, ktorí v roku 2023 úspešne obhájili svoje diplomové práce vypracované v Sekcii bezpečnosti, sa jeden stal zamestnancom a pokračuje na plnení úloh tejto sekcie.

Začiatkom roka 2023 v Sekcii bezpečnosti vznikol Odbor analýz bezpečnostných incidentov (O-ABI). Hlavnou úlohou uvedeného odboru je plnenie úloh eskalačného miesta pre Dohľadové centrum v rámci riešenia kybernetických bezpečnostných incidentov.

Zamestnanci O-ABI, ako špecialisti pre riešenie kybernetických incidentov, sa v rámci svojej pôsobnosti podieľali na vyhodnocovaní a analýze kybernetických bezpečnostných incidentov (KBI). Svoje poznatky pri riešení incidentov odovzdávajú do internej poznatkovej databázy bezpečnostných počítačových hrozieb.

V rámci svojej činnosti O-ABI posielalo upozornenia a varovania na možné zraniteľnosti a kybernetické útoky smerujúce na uzly siete GOVNET. Správnou analýzou KBI, rýchlym nastavením opatrení a včasnou reakciou sa podarilo eliminovať dosahy možných kompromitácií e-mailových účtov a kybernetických útokov na uzly siete GOVNET.

Sekcia bezpečnosti denne vyhodnocuje rôzne bezpečnostné incidenty. Priemerný mesačný počet udalostí za rok 2023 je 6 703. Každá udalosť je podrobne analyzovaná a vyriešená.

Graf 4 - Koláčový diagram zobrazujúci bezpečnostné incidenty za rok 2023.

V grafe sú znázornené detegované bezpečnostné udalosti. Celkovo ich bolo 80 437.

Legenda:

- Access (Prístup) - Udalosti súvisiace s neoprávneným alebo nevhodným prístupom k systému alebo údajom.
- Application (Aplikácia) - Udalosti týkajúce sa bezpečnosti aplikácií vrátane možných útokov alebo chýb v kóde.
- Audit (Audit) - Súvisí s monitorovaním a revíziou činností v systéme s cieľom odhaliť nezrovnalosti alebo potenciálne bezpečnostné hrozby.
- Authentication (Autentifikácia) - Udalosti, ktoré sú spojené s útokmi na autentifikačné mechanizmy alebo problémami s overovaním totožnosti používateľov.
- Control System (Systém riadenia) - Týka sa udalostí v súvislosti so systémami riadenia, ktoré môžu byť využité na manipuláciu alebo útoky.
- DOS (Denial of Service) - Útoky, ktoré majú za cieľ znemožniť prístup alebo služby používateľom tým, že preťažia systém alebo službu.
- Exploit (Exploit) - Útoky využívajúce chyby alebo slabiny v systéme s cieľom získať neoprávnený prístup alebo vykonávať škodlivé akcie.
- Malware (Malvér) - Udalosti súvisiace s malvérom, ako sú vírusy, červy alebo iný škodlivý softvér.
- Potential Exploit (Potenciálny Exploit) - Možné ohrozenie systému alebo aplikácie, ktoré by mohlo viesť k zneužitiu.

- Recon (Rekognícia) - Aktivity s cieľom získať informácie o systéme alebo sieti pred skutočným útokom.
- Risk (Riziko) - Identifikácia a hodnotenie rizík spojených s bezpečnosťou systému alebo aplikácie.
- Suspicious Activity (Podozrivá činnosť) - Aktivity, ktoré vyvolávajú podozrenie z hľadiska bezpečnosti, ale nutne neznačia potvrdenie útoku.
- System (Systém) - Udalosti súvisiace s celkovým bezpečnostným stavom systému.

GOV CERT SK poskytoval odbornú koordináciu pri konfigurácii hardvéru, softvéru a fungovania služieb bezpečnostného monitoringu. V rámci bezpečnostného monitoringu spolupracoval aj na riešení kybernetických incidentov.

V rámci projektu Detekcia zraniteľností koncových obslužných bodov bola vylepšená bezpečnosť sieťových komponentov GOVNET, bol implementovaný systém pre orchestráciu a automatizáciu SOAR, ktorý umožňuje neutralizovať hrozbu buď pomocou automatizovanej reakcie, alebo ľudského zásahu.

Umožňuje bezpečnostným nástrojom spolupracovať a komunikovať s cieľom zefektívniť samotný proces. Zhromažďovanie týchto údajov na jednom mieste umožňuje centralizovanú bezpečnostnú reakciu. Zvyšuje efektívnosť a rýchlosť analyzovať bezpečnostné upozornenia, automatizuje opakujúce sa scenáre, a tým posilňuje kybernetickú bezpečnosť organizácie. Šetrí čas a ľudský kapitál a dáva do popredia vážnejšie bezpečnostné incidenty potrebné na pokročilejšiu analýzu.

Odbor fyzickej bezpečnosti po zmene sídla Národnej agentúry pre sieťové a elektronické služby v nových priestoroch zriadil chránený priestor kategórie Dôverné na zabezpečenie ochrany utajovaných skutočností v súlade so zákonom č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhláškou Národného bezpečnostného úradu č. 336/2004 Z. z. o fyzickej bezpečnosti a objektivej bezpečnosti v znení vyhlášky Národného bezpečnostného úradu č. 315/2006 Z. z. a ďalšími predpismi vydanými na vykonanie zákona.

V novom chránenom priestore priebežne odbor vykonával činnosti v oblasti administratívnej, personálnej, fyzickej a objektivej bezpečnosti, ako aj v oblasti bezpečnosti technických prostriedkov v súlade so zákonom č. 215/2004 Z. z.

o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov a s príslušnými vyhláškami Národného bezpečnostného úradu.

Školenia zamestnancov v oblasti režimových podmienok, administrácia systému vstupov a elektronického monitorovania priestorov agentúry sú vykonávané priebežne podľa aktuálnych požiadaviek a v súlade s internými riadiacimi aktmi.

Objektová ochrana prostredníctvom pohotovosti zamestnancov sekcie kontinuálne prebieha formou operatívneho komunikačného prepojenia na pult centrálnej ochrany.

V roku 2023 odbor fyzickej bezpečnosti zabezpečoval na základe požiadaviek z jednotlivých odborov manažment vstupov do zmluvných datacentier.

Slovenská národná certifikačná autorita

V roku 2023 NASES ako Slovenská národná certifikačná autorita (ďalej aj „SNCA“) mala pri poskytovaní kvalifikovaných dôveryhodných služieb (ďalej aj „KDS“) ďalšie plány, ako zefektívniť poskytovanie dôveryhodných služieb a uľahčiť orgánom verejnej moci ich odoberanie.

Začiatkom roka sa SNCA začala pripravovať na certifikačný audit, ktorý je nevyhnutný na získanie certifikátov dôveryhodných služieb a zachovania kontinuity poskytovania KDS. Bol vykonaný interný audit, aby sa identifikovali možné námety na zlepšenie a začalo sa im venovať.

Medzitým sa stále pracovalo na projekte Vzdialeného vydávania mandátnych certifikátov, aby bol úspešne uvedený do prevádzky ešte pred certifikačným auditom.

Pred certifikačným auditom sa podarilo do produkcie úspešne spustiť portál pre Vzdialené vydávanie mandátnych certifikátov, ktorý uľahčí klientom celý proces vydania certifikátu, a vďaka ktorému nemusí pre mandátny certifikát chodiť na pracovisko Registračnej autority v Bratislave alebo k notárovi.

Celý proces si držiteľ vybaví z pohodlia pracoviska. Taktiež boli aktualizované certifikačné politiky dôveryhodných služieb SNCA a pravidlá na výkon certifikačnej činnosti pred blížiacim sa certifikačným auditom a predĺžila sa platnosť vydávaných

certifikátov na štyri roky, čím bolo dosiahnuté pokrytie typického funkčného obdobia vedúcich zamestnancov orgánov verejnej moci, čím zamestnanci nemusia počas funkčného obdobia riešiť revidovanie certifikátu. Zvýšila sa veľkosť vydávaných kľúčov z 2 048 bit na 3 072 bit a 4 096 bit z dôvodu zvýšenia bezpečnosti generovaných kľúčov.

V máji sa úspešne prešlo certifikačným auditom, boli získané certifikáty pre všetky dôveryhodné služby, ktoré SNCA poskytuje, a naďalej sa zachoval štatút certifikovaného poskytovateľa dôveryhodných služieb. Po úspešnom absolvovaní certifikačného auditu sa SNCA presťahovalo do nových priestorov. Sťahovanie prebehlo bez vplyvu na poskytovanie KDS.

Na začiatku leta začala SNCA rokovania s Národnou bankou Slovenska (ďalej aj „NBS“), na ktorých sa dohodla na spolupráci pri vydávaní kvalifikovaných zamestnaneckých certifikátov pre potreby NBS, a koncom leta už začala úspešne vydávať prvé takéto certifikáty. V priebehu letných mesiacov sa začalo pracovať aj na sprístupnení služby dlhodobého uchovávanía kvalifikovaných podpisov a pečatí pre potreby projektu Komponent sprístupňovania doručovaných rozhodnutí (ďalej aj „KSDR“), kde by sa táto služba použila prvýkrát v praxi. Zároveň sa pracovalo na vytvorení nového webového sídla Slovenskej národnej certifikačnej authority.

Po aktívnom lete SNCA zrealizovala workshop pre svojich klientov a záujemcov o dôveryhodné služby s účasťou cca 300 zástupcov orgánov verejnej moci. Boli zverejnené nové videonávody na uľahčenie vyplňania žiadostí o vydanie a o zrušenie dôveryhodných služieb a na vyplňanie splnomocnenia.

Na začiatku novembra sa do produkcie úspešne nasadilo nové samostatné webové sídlo SNCA - snca.gov.sk, vďaka ktorému sa zatriktívnil vzhľad webového sídla a sprehľadnili informácie o dôveryhodných službách a aktivitách Slovenskej národnej certifikačnej authority.

Koncom roka sa do produkcie projektu KSDR nasadila služba dlhodobého uchovávanía kvalifikovaných podpisov a pečatí a začali sa v spolupráci s kolegami z NASES-u a Ministerstva vnútra SR (MV SR) aktívne rokovania k projektu konsolidácie certifikačných autorít štátu, kde je primárnym zámerom centralizácia kvalifikovaných dôveryhodných služieb štátu a centralizácia poskytovania technických certifikátov pre potreby štátu, vďaka čomu by sa zabezpečilo

zjednodušenie poskytovania týchto služieb a vo veľkej miere aj ich automatizácia.

Tak ako v predchádzajúcich rokoch, aj v roku 2023 dosiahla SNCA stúpajúci záujem o poskytovanie KDS, dopomohli k tomu aj novonasadené riešenia a efektívna komunikácia medzi zamestnancami a potenciálnymi klientmi. V priemere sa podarilo zvýšiť záujem o služby SNCA oproti roku 2022 o 21 %.

Kvalifikované dôveryhodné služby	2021	2022	2023
Elektronické pečate	844	1 126	1 798
Mandátne certifikáty	3 026	4 769	5 893
Časové pečiatky	39 953 786	67 250 411	80 847 165
Validácia podpisov a pečatí	n/a	277 467	1 024 808

Tabuľka 1 - Tabuľka zobrazujúca štatistiku poskytnutých dôveryhodných služieb v kusoch k 31. decembru 2023.

Projekty

Projektová kancelára NASES sa aj v roku 2023 venovala dlhodobu udržateľnej IT stratégii. Intenzívne sa riešili modernizácia ústredného portálu, prístupňovanie a zdieľanie doručovaných rozhodnutí, identifikácia a autentifikácia cezhraničných používateľov, redizajn vládnej siete GOVNET, úprava informačných systémov, kybernetická bezpečnosť a mnohé iné.

V roku 2023 sa skončil Operačný program Integrovaná infraštruktúra, z ktorého NASES čerpal finančnú pomoc z fondov Európskej únie v sektore dopravy, informatizácie spoločnosti a podpory výskumu, vývoja a inovácií na roky 2014 – 2020 (n+3).

Jeho globálnym cieľom bola podpora trvalo udržateľnej mobility, hospodárskeho rastu, posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií a zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov prostredníctvom rozvoja dopravnej infraštruktúry, verejnej osobnej dopravy, informačnej spoločnosti, podpory výskumných, vývojových a inovačných kapacít a rozvoja malého a stredného podnikania.

Implementované projekty a ich aktuálny stav sú v nasledujúcich podkapitolách.

Projekt: Zvyšovanie úžitkovej hodnoty digitálnych služieb pre občanov, podnikateľov a inštitúcie verejnej správy

Názov projektu: Zvyšovanie úžitkovej hodnoty digitálnych služieb pre občanov, podnikateľov a inštitúcie verejnej správy

Operačný program: Operačný program Integrovaná infraštruktúra

Programové obdobie: 2014 – 2020 (n+3)

Financovanie: Nenávratný finančný príspevok z Európskeho fondu regionálneho rozvoja + štátny rozpočet

Rozpočet projektu: 11 681 058,03 €

Začiatok a plánované ukončenie realizácie projektu: 2/2019 – 6/2024

Cieľom projektu je zlepšiť interakciu používateľov s verejnou správou a zjednodušiť kroky vedúce k samotnej realizácii elektronického podania cez portál www.slovensko.sk.

Cieľovou skupinou sú občania, podnikatelia a inštitúcie verejnej správy (úradníci). Prínosom projektu pre občana/podnikateľa bude zlepšenie komunikácie a interakcie medzi občanmi a verejnou správou, a to podporením princípu orientácia na klienta, orientácia na služby, proaktivita, jednoduchá navigácia, prístupnosť, transparentný prístup k službám, spätnej väzby, dostupnosti a zdieľania údajov, jednoduché používanie aplikácií.

V rámci realizácie projektu budú dodané nové funkcionality ÚPVS:

- Správa webového obsahu – nový dizajn, prístupnosť portálu pre mobilné zariadenia, dostupnosť vo viacerých jazykoch.
- Vyhľadávanie a navigácia – inteligentné a personalizované vyhľadávanie, navigácia podľa životných situácií.
- Portfólio klienta a profil klienta – personalizovaná zóna používateľa, sprístupnenie a zobrazenie údajov z IS štátu.
- Modul oprávnení tretích strán – nastavenie a správa oprávnení.
- Modul rozpracovaných podaní a príloh – využitie ďalšieho elektronického kanála na dokončenie služby.
- Štátny messenger – chatbot, online čet, spätná väzba.
- Úpravy funkcionalít spoločných modulov IAM, eDesk, eForm.

Na základe schválenej Štúdie uskutočniteľnosti zo dňa 19. apríla 2018 a Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, účinnej dňa 14. 2. 2019, bola procesom „In house zákazky“ dňa 22. 9. 2021 podpísaná Zmluva o dielo v znení jej neskorších dodatkov so zhotoviteľom Slovensko IT, a. s., na dodanie softvérového diela v cene 4 810 286,92 € s DPH a lehotou plnenia do 30. apríla 2024 od nadobudnutia účinnosti Zmluvy o dielo.

K Zmluve o dielo sa uzavrel dodatok č. 4 dňa 22. novembra 2023 v súvislosti s poskytnutím preddavku, úpravou harmonogramu a rozšírením expertov Zhotoviteľa. V rámci realizácie projektu prebiehala implementácia modulov: Vyhľadávanie a navigácia, Štátny messenger, Oprávnenia tretích strán, Portfólio a profil klienta, Rozpracovaných podaní a príloh, Rozšírenie funkcionality spoločných modulov ÚPVS. V súčasnosti sa projekt nachádza v etape implementácie a testovania.

Projekt: Služby sprístupňovania a zdieľania doručovaných rozhodnutí

Názov projektu: Služby sprístupňovania a zdieľania doručovaných rozhodnutí

Operačný program: Operačný program Integrovaná infraštruktúra

Programové obdobie: 2014 – 2020 (n+3)

Financovanie: Nenávratný finančný príspevok z Európskeho fondu regionálneho rozvoja + štátny rozpočet

Rozpočet projektu: 986 478,76 €

Začiatok a plánované ukončenie projektu: 1/2021 - 12/2023

Projekt Služby sprístupňovania a zdieľania doručovaných rozhodnutí (ďalej aj „KSDR“) je upgradom Centrálného úradného doručovania (ďalej aj „CÚD“) a je súčasťou reformy v zmysle zámeru „Transparentné rozhodovanie vo verejnej správe“ – fáza I (nový prístup k rozhodnutiam verejnej správy), schváleného 12. marca 2018. Predstavuje prvý z komponentov systému Centrálnnej evidencie elektronických rozhodnutí. Projekt bol schválený v roku 2020 a je prvým krokom na naplnenie tejto reformy.

Cieľom projektu je umožniť občanovi a podnikateľským subjektom zdieľať rozhodnutia ÚPVS tretím stranám a zároveň zjednodušeným spôsobom prehľad o všetkých elektronických rozhodnutiach, ktoré verejná správa doručovala prostredníctvom Informačného systému CÚD.

Zároveň budú môcť občania a podnikateľský subjekt vidieť, kedy a kto rozhodnutia menil alebo k nim pristupoval. Pravidlá sa pritom nastavujú podľa klasifikácie údajov v rozhodnutiach.

V tomto kontexte sa realizovali hlavné aktivity projektu vo vecnom súlade so zavedením inovatívnych elektronických služieb verejnej správy pre občanov a podnikateľov v zmysle oprávnených aktivít Operačného programu Integrovaná infraštruktúra.

Projekt umožní občanom, podnikateľom a tretím osobám inovatívnym spôsobom zvýšiť efektívnosť, výkonnosť a kvalitu služieb na vyhľadávanie, zobrazovanie, zdieľanie a sprístupňovanie právoplatných rozhodnutí všetkým zainteresovaným stranám. Zhotoviteľom diela je Slovensko IT, a. s. Dielo bolo prevzaté do prevádzky. V súčasnosti prebieha dokončovacia fáza projektu.

Projekt: Redizajn siete GOVNET

Názov projektu: Redizajn siete GOVNET

Operačný program: Operačný program Integrovaná infraštruktúra

Programové obdobie: 2014 – 2020 (n+3)

Financovanie: Nenávratný finančný príspevok z Európskeho fondu regionálneho rozvoja + štátny rozpočet

Rozpočet projektu: 9 577 559,70 €

Začiatok a plánované ukončenie projektu: 12/2019 – 12/2023

Prínosy projektu: Prínosom projektu je vo veľkej miere dosiahnutie úspory finančných nákladov na prevádzku siete GOVNET a zabezpečenie jej vyššej bezpečnosti šifrovaním komunikácie.

Základné ciele:

- Zabezpečená šifrovaná sieť GOVNET.
- Zvýšenie kvality a dostupnosti siete GOVNET.
- Kontinuálna modernizácia siete v správe NASES.
- Zabezpečenie koncových uzlov.
- Transparentné výdavky.

Aktuálny stav:

Dňa 31. decembra 2023 bol projekt ukončený v zmysle harmonogramu projektu. Bola vybudovaná bezpečná a efektívna komunikačná infraštruktúra. Jasne sa vymedzila definovaná hranica medzi transportnou a prístupovou sieťou.

Transportná sieť bude na jednej strane vymedzená prestupom do demilitarizovanej zóny (DMZ) patriacej NASES a CPE (Customer-premises equipment), na druhej strane patriace ISP. Zariadenia v prístupovej sieti sú výlučne vo vlastníctve a v správe NASES a vytvorila sa šifrovaná komunikácia pomocou IPS-ec tunela medzi VPN klientom a VPN koncentrátorom.

V zmysle uvedeného došlo k úspore finančných nákladov na prevádzku siete GOVNET a šifrovaním komunikácie sa zabezpečila vyššia bezpečnosť siete GOVNET.

Projekt: Detekcia zraniteľnosti koncových obslužných bodov

Názov projektu: Detekcia zraniteľnosti koncových obslužných bodov

Operačný program: Operačný program Integrovaná infraštruktúra

Programové obdobie: 2014 – 2020 (n+3)

Financovanie: Nenávratný finančný príspevok z Európskeho fondu regionálneho rozvoja + štátny rozpočet

Rozpočet projektu: 6 946 721,13 €

Začiatok a plánované ukončenie projektu: 8/2022 – 12/2023

Jednou z motivácií realizácie projektu bolo aj zníženie dosahov kybernetických útokov, či už finančných, ako aj reputačných, v rámci služieb poskytovaných NASES.

Hlavným prostriedkom na dosiahnutie cieľa projektu bolo rozšírenie poskytovaných služieb na GOVNETE prostredníctvom nového modulu na detekciu hrozieb na strane klienta a na ceste mimo infraštruktúry NASES.

Hlavnou ideou bola implementácia nového modulu na detekciu hrozieb a prienikov v spojitosti s používaním aplikácií občanmi mimo infraštruktúry Dátového centra, t. j. implementácia riešenia a mechanizmov pre ciele detekciu už potenciálnych prienikov v čase prípravy (ZERO DAY ATTACK) nezávisle od aplikácie a technológií.

Hlavný cieľ projektu „Vybudovať riešenie - Modul na detekciu hrozieb a prienikov na strane klienta a ceste mimo infraštruktúry NASES“ bol dosiahnutý, pretože daný modul bol nasadený do prevádzky. V zmysle Štatútu NASES medzi jej hlavné úlohy

patria správa, prevádzka a rozvoj vládnej dátovej siete GOVNET a prevádzka a rozvoj služieb.

Aktuálny stav: Dňa 31. decembra 2023 bol projekt ukončený v zmysle harmonogramu projektu.

Prínosom projektu je detekcia zraniteľnosti koncových obslužných bodov, a to konkrétne:

- Zisťovanie zraniteľností v reťazci služieb.
- Možnosť proaktívneho začatia protiopatrení.
- Zvyšovanie spokojnosti koncových používateľov/zákazníkov.
- Skrátenie času a úsilia nápravy incidentov približne o 80 %.
- Eliminácia bezpečnostných incidentov o 75 %.

NASES projektom naplnil aj legislatívne požiadavky zákona č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý definuje národnú jednotku, vládnu jednotku a sektorové jednotky CSIRT, ako aj napĺňanie Stratégie kybernetickej bezpečnosti EÚ.

Projekt: Národný systém riadenia incidentov kybernetickej bezpečnosti vo verejnej správe

Partner projektu: NASES

Názov projektu: Národný systém riadenia incidentov kybernetickej bezpečnosti vo verejnej správe

Operačný program: Operačný program Integrovaná infraštruktúra

Programové obdobie: 2014 – 2020 (n+3)

Financovanie projektu: Nenávratný finančný príspevok z Európskeho fondu regionálneho rozvoja + štátny rozpočet

Rozpočet: 348 605,44 €

Začiatok a plánované ukončenie realizácie projektu: 1/2019 – 3/2023

Cieľom projektu je vytvorenie siete adekvátne odborne a technicky vybavených jednotiek na riešenie kybernetických bezpečnostných incidentov (ďalej aj „jednotky CSIRT“) na celonárodnej úrovni.

Úlohou jednotiek CSIRT je vykonávanie preventívnych a reaktívnych opatrení v oblasti svojho pôsobenia a poskytovanie relevantných informácií o kybernetických incidentoch národnej a vládnej jednotke CSIRT.

Oblasť pôsobenia národného systému je vymedzená na ochranu informačných systémov v rámci podsektora „Informačné systémy verejnej správy“ podľa prílohy č. 1. k zákonu č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Aktuálny stav: Projekt bol ukončený a prevzatý do prevádzky.

Projekt: Centrálny informačný systém štátnej služby (CISŠS)

Rozpočet : 3 288 455,24 €

Začiatok a ukončenie realizácie projektu: 7/2018 – 5/2023

Hlavným cieľom projektu bolo vybudovanie Centrálného informačného systému štátnej služby (ďalej aj „CISŠS“) ako nadrezortného personálno-informačného systému.

Prínosom projektu je vo veľkej miere odstrániť decentralizáciu riadenia ľudských zdrojov, čo sa prejaví najmä na zvýšení kvality a jednotnosti procesov elektronických výberových konaní, ako aj znížení nákladov na jedného prijatého zamestnanca (zavedenie princípu jedenkrát a dosť).

Služobné úrady budú môcť v rámci CISŠS zabezpečovať procesy rýchlejšie a s väčšou efektívnosťou. Zlepší sa kvalita výberového konania, hodnotenia výkonu štátnej služby, podpora kariérneho rozvoja, motivácie a osobného rozvoja.

Zároveň sa zefektívni a harmonizuje organizácia postupov pri výkone štátnej služby naprieč služobnými úradmi, prispeje to k budovaniu kapacít inštitúcií na podporu riadenia ľudských zdrojov a umožní sa zavádzanie systémov kvality.

Centrálny informačný systém je v zmysle zákona o centrálnom informačnom systéme štátnej služby a o zmene a doplnení zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov informačným systémom verejnej správy.

Centrálny informačný systém tvorí verejný portál a interný portál. Správcom centrálného informačného systému a číselníky pre centrálny informačný systém vytvára a spravuje Úrad vlády Slovenskej republiky.

Centrálny informačný systém slúži na automatizovaný zber a spracúvanie údajov na účely podpory tvorby, uskutočňovania a kontroly štátnej politiky v oblasti štátnozamestnaneckých vzťahov a riadenia ľudských zdrojov v štátnej službe.

Služobný úrad je povinný používať centrálny informačný systém v rozsahu, spôsobilom a na účely ustanovené týmto zákonom, všeobecne záväznými právnymi predpismi vydanými na jeho vykonanie a osobitným predpisom.

Súčasťou interného portálu je modul:

- služobných úradov,
- obsadzovania miest, ktorý pozostáva z:
 - registra výberových konaní,
 - registra žiadostí o prijatie na štátnozamestnanecké miesto (ďalej len „register žiadostí o prijatie“),
 - registra žiadostí o overenie bezúhonnosti,
- kvalifikovaných uchádzačov, ktorý pozostáva z:
 - registra bývalých štátnych zamestnancov,
 - registra absolventov,
- štátnych zamestnancov,
- vzdelávania,
- služobných preukazov,
- analýz a poskytovania údajov (analytický modul).

Na verejnom portáli sú dostupné služby uchádzačom o štátnu službu, štátnym zamestnancom, bývalým štátnym zamestnancom, absolventom a verejnosti. Na verejnom portáli sú aj zverejňované výberové konania vyhlásené prostredníctvom registra výberových konaní, vzdelávacie aktivity organizované prostredníctvom modulu vzdelávania, výstupy pre verejnosť a informácie súvisiace so štátnou službou a službami verejného portálu.

Verejný portál slúži používateľom verejného portálu aj na elektronické podávanie žiadostí a iných podaní a na poskytovanie údajov podľa tohto zákona a osobitného predpisu do modulov a registrov interného portálu.

V roku 2020 bol ukončený proces verejného obstarávania a bola uzavretá Zmluva o dielo a o poskytovaní služieb č. 150-2020/1129-1672 zo dňa 3. marca 2020 medzi NASES a Lomtec.com. V ďalšom roku bolo s ohľadom na zložitú situáciu súvisiacu s pandémiou COVID-19 nutné posunutie harmonogramu ukončenia projektu o 4 mesiace do 30. júna 2022.

V priebehu druhej polovice projektu bolo tiež z dôvodu legislatívnych zmien

potrebné zabezpečiť aj aktualizáciu niektorých core funkčností CISŠS a v dôsledku toho sa posunulo finálne odovzdanie, ako aj ukončenie Diela v zmysle Zmluvy o dielo do 31. októbra 2022. Po dodaní všetkých častí zhotoviteľom zabezpečil NASES ešte nákup SW licencií a infraštruktúru pre DR lokalitu.

Zároveň do konca projektu 31. mája 2023 prebiehala finálna kontrola všetkých funkčností (UAT testovanie, preberacia skúška, bezpečnostné testovanie a celková akceptácia diela).

System je nasadený v cieľovom prostredí vládneho cloudu, kde sa bude CISŠS prevádzkovať. Prebiehala intenzívna komunikácia s integračnými partnermi na účely zabezpečenia princípu „Jedenkrát a dost“ (zabezpečenie príslušných údajov z referenčných registrov RFO, RPO, RA a registra trestov Generálnej prokuratúry SR) a systémy sú naintegrované a podpísané Dohody o poskytovaní údajov.

V súčinnosti s projektom Centrálny ekonomický systém Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktorý zabezpečuje zber zdrojových dát pre budované centrálné referenčné registre CISŠS, prebieha proces prepojenia a testovania integrácie do Registrov štátnych zamestnancov.

Intenzívne sa komunikovalo s Ministerstvom pre informatizáciu, investície a regionálneho rozvoja SR (BRISK) na úspešné zvládnutie implementácie metodiky jednotného dizajnového manuálu elektronických služieb, lepších služieb verejnej správy, princípov dátového manažmentu, ako aj na zabezpečenie dôslednej ochrany kybernetickej bezpečnosti budovaného riešenia.

Projekt bol riadne ukončený finančným ukončením dňa 7. decembra 2023, pričom NASES v spolupráci s Úradom vlády Slovenskej republiky zabezpečí počas obdobia 5 rokov udržateľnosť projektu, t. j. do 7. decembra 2028. V rámci dokončovacej fázy projektu je pripravená Zmluva o delimitácii majetku CISŠS a Zmluva na prevádzku CISŠS medzi NASES a správcom UVSR.

V zmysle zákona o centrálnom informačnom systéme štátnej služby a o zmene a doplnení zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je naplánovaný plný prechod do plnej produkcie od 1. júna 2024.

Projekt: Modernizácia ÚSTREDNÉHO KONTAKTNÉHO CENTRA

Názov projektu: Modernizácia ústredného kontaktného centra

Operačný program: Operačný program Integrovaná infraštruktúra

Programové obdobie: 2014 – 2020 (n+3)

Financovanie: Nenávratný finančný príspevok z Európskeho fondu regionálneho rozvoja + štátny rozpočet

Rozpočet projektu: 601 305,47 €

Začiatok a plánované ukončenie realizácie projektu: 10/2022 – 12/2023

Cieľom projektu „Modernizácia Ústredného kontaktného centra“ bola modernizácia súčasného softvérového vybavenia Ústredného kontaktného centra (ďalej „ÚKC“). ÚKC doposiaľ disponovalo len základnou funkcionalitou z hľadiska aplikačných možností, ktoré sa ponúkali na aktuálnom trhu.

Realizácia projektu Modernizácie ústredného kontaktného centra prispela k vytvoreniu procesne efektívnejšej a výkonnejšej verejnej správy s cieľom dosiahnuť spokojného koncového užívateľa, odbremeného pracovníka ÚKC, ktorý bude mať poskytnuté efektívne nástroje na kvalitnejší výkon svojej práce.

Projekt priniesol pracovníkom ÚKC koncovému užívateľovi poskytované aktuálne spektrum informácií s možnosťou cieleného rozširovania v závislosti od rozvoja e-služieb verejnej správy. ÚKC bude zároveň slúžiť aj ako podporný kanál na ďalšie spopularizovanie procesu budovania informačných technológií verejnej správy.

Efektívnejším poskytovaním informácií sa ako nepriamy efekt predpokladá zvýšenie spokojnosti verejnosti s riešením problematiky približovania sa verejnej správy občanovi.

Aktuálny stav: V decembri 2023 bol projekt ukončený.

Projekt: Modernizácia ÚSTREDNÉHO KONTAKTNÉHO CENTRA

Názov projektu: Úprava informačných systémov

Operačný program: N/A

Programové obdobie: N/A

Financovanie: Štátny rozpočet

Rozpočet projektu: 82 104 €

Začiatok a plánované ukončenie realizácie projektu: 11/2022 – 10/2023

Cieľ projektu:

- Vytvoriť webové stránky v súlade s dizajnom ID-SK a to tak, aby prinášali intuitívnu a efektívnu cestu na získanie informácií alebo využívanie poskytovaných služieb.
- Zabezpečiť funkčnú samostatnú internetovú stránku pre SNCA a optimalizovanú stránku pre NASES s komplexnými informáciami.
- Naplnenie požiadaviek v súlade s „Jednotným dizajn manuálom elektronických služieb a webových sídiel“.
- Implementovať riešenie v kontexte frameworku GOV CMS.

Aktuálny stav: Dňa 30. októbra 2023 boli spustené do produkčného prostredia dve nové webstránky, týkajúce sa spoločnosti NASES. Ide o nový web NASES-u a nový web pre Slovenskú národnú certifikačnú autoritu (SNCA).

Tieto weby sú spoločným úsilím viacerých tímov a sú v súlade s Jednotným dizajn manuálom elektronických služieb a webových sídiel. Naplnenie požiadaviek manuálu bolo aj motívom na túto zmenu.

Projekt: eIDAS 3

Názov projektu: eIDAS3

Operačný program: N/A

Programové obdobie: N/A

Financovanie: Štátny rozpočet

Rozpočet projektu: 141 080,40 €

Začiatok a plánované ukončenie realizácie projektu: 7/2023 - 6/2024

Nadväznosť: eIDAS 2

Projekt eIDAS 3 je zameraný na implementáciu a prispôsobenie zdieľaných komponentov pre potreby poskytovania cezhraničných služieb. Ide o riešenie problémov identifikácie a autentifikácie cezhraničných používateľov, ako aj výmenu dôkazov pomocou technického systému podľa uvedeného nariadenia.

Z vecného pohľadu projekt rieši otázky súvisiace s efektívnym poskytovaním elektronických služieb SR cezhraničným používateľom v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724 z 2. októbra 2018 o zriadení jednotnej digitálnej brány na poskytovanie prístupu k informáciám, postupom a asistenčným službám riešenia problémov a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012 (ďalej ako „Nariadenie o jednotnej digitálnej bráne“).

Ciele projektu sú:

- Podporiť proces využívania elektronických služieb portálu slovensko.sk občanmi ostatných členských krajín EÚ.
- Podporiť proces identifikácie a autentifikácie osôb z iných členských štátov EÚ v rámci služieb slovenského e-Governmentu.
- Podporiť využívanie elektronických služieb cezhraničnými používateľmi.
- Zefektívniť evidenciu osôb z iných členských štátov EÚ, ktoré využívajú služby slovenského e-Governmentu (vrátane zmien údajov).
- Podporiť poskytovanie efektívnych elektronických služieb dátovej platformy pre občanov SR a pre cezhraničných používateľov systému.

V súčasnosti prebiehajú práce na realizácii diela so spoločnosťou brainit.sk, s. r. o., bola ukončená etapa Analýza a dizajn a momentálne prebieha etapa Implementácia a testovanie, tzn. vývoj diela, ako aj konzultácie o integračných požiadavkách na tretie strany.

Projekt: Úprava informačných systémov

Názov projektu: Úprava informačných systémov

Operačný program: N/A

Programové obdobie: N/A

Financovanie: Štátny rozpočet

Rozpočet projektu: 13 578 202 €

Začiatok a plánované ukončenie realizácie projektu: 4/2017 – 12/2024

Cieľom projektu Úprava informačných systémov (ďalej aj „ÚIS“) je úprava existujúcich modulov ÚPVS a súvisiacich informačných systémov, ktorou sa saturujú požiadavky vyplývajúce zo zmeny relevantných, všeobecne záväzných právnych predpisov a optimalizácia IS PEP.

V priebehu roku 2023 boli odovzdané nasledujúce etapy jednotlivých modulov diela:

- Modul ÚPVS Synchro doručovanie a optimalizácia – bola odovzdaná etapa implementácia, testovanie a nasadenie – časť je pripravená na akceptáciu RV.
- Modul ÚPVS eIDAS CEP - bol úspešne nasadený do prevádzky.
- Modul MED doplnenie – bol úspešne nasadený do prevádzky.
- Modul ÚPVS MEP a G2G – bola odovzdaná etapa analýza a dizajn, implementácia a testovanie, prebieha proces akceptácie dodaných výstupov a zapracovanie výhrad z akceptácie.

- Dodatok 10-305-IAM IdP a 305-IAM push notifikácie bol kompletne odovzdaný do plnej produkčnej prevádzky, v rámci Dodatku č. 15 sa zrealizovali malé zmeny RFC v dôsledku ladenia bezpečnosti a UX dizajnu. Vyplývajú z nasledujúcich dodatkov sa realizovali práce na častiach Diela:

Dodatok 10:

- 305 – IAM – RFO – Rozšírenie modulu IAM o údaje z referenčného registra fyzických osôb (RFO) – prevzaté do prevádzky.
- 305 – MEP a G2G rozšírenie – Úprava procesu doručovania príkazov na úhradu a čiastočné úhrady – Doručovanie PnÚ – IS PEP MSP, ÚPVS a G2G validácie – prebiehali etapy implementácie a akceptačného testovania.
- ÚPVS predstavuje nosný pilier e-Governmentu. Zo strany NASES-u je realizovaná priebežná modernizácia a optimalizácia súvisiaca s prihlasovaním, identifikáciou a autorizáciou používateľov portálu s využitím alternatívnych prostriedkov elektronickej identifikácie. Cieľom zmien je zjednodušiť prístup prostredníctvom mobilných zariadení, ako aj prístupu zahraničných používateľov v súvislosti s prijatím prostredníctvom eIDAS.
- Zároveň boli do plnej prevádzky zavedené optimalizácie interných modulov orchestrácie a úložísk dokumentov, čo výrazným spôsobom zrýchlilo proces doručovania a zvýšilo efektívnosť prevádzky a zdrojov.

Dodatok 15:

- G2G – v úprave postupu spracovania POSP sa zrealizovala etapa implementácie a testovania a začal sa proces pripomienkovania prevádzkovej dokumentácie.
- G2G – overenie podpisov odosielateľovi a vyňatie UIR zo vstupných validácií.
- EKR - úprava EKR služby.
- IS PEP - reforma súdov - zmena Súdnej mapy SR – CR – táto zmena sa realizovala v celom rozsahu a nasadila do produkčného používania.
- IAM – konsolidácia údajov RPO a nastavenie procesov pre schránky živnostníkov.
- eDesk – posielanie správ z ES do emailu, použitie URI.
- Podpora pre KSDR - G2G, eDesk, CÚD.
- CEP - úprava D.Signer/XAdES.

Dodatok 16:

- Uznaný spôsob autorizácie - autorizácia dokladom.

Dodatok 17:

- Úprava funkcionality UPVS pre KSDR.

Dodatok 19:

Hlavné prínosy projektu ÚIS pre prevádzku sú:

- Vytvorenie nástroja podporujúceho presun agendy príkazov na úhradu medzi jednotlivými orgánmi verejnej moci.
- Synchronne preberanie rozhodnutí umožňuje používateľom okamžite prevziať doručované rozhodnutia orgánov verejnej moci do vlastných rúk.
- Optimalizácia ÚPVS zvýšila kvalitu doručovania správ a znížila výskyt chýb.
- Zlepšenie interoperability elektronických podpisov pri komunikácii so zahraničím.
- Nové formy autentifikácie v zmysle eIDAS a podpora mobilnej autentifikácie.
- Počas roka 2022 sa postupne spúšťali vstupné validácie z optimalizácie ÚPVS, ktoré obmedzili vznik časti incidentov vyskytujúcich sa na ÚPVS. Zároveň sa spustila príprava nových vstupných validácií, ktoré zamedzia vzniku viacerých typov závažných incidentov spôsobených chybami v systémoch tretích strán, zasielajúcich správy od orgánov verejnej moci a právnických osôb. Validácie sa rozdelili na synchronne a asynchronne na odľahčenie vstupu spracovania správ. Taktiež bude v potvrdení o odoslaní podania doplnený čitateľný názov odosielateľa a adresáta popri doterajších identifikátoroch.

Zamestnanci a vzdelávanie

Celkový počet zamestnancov k 31. decembru 2023 bol 185 vrátane 10 zamestnancov na materskej alebo rodičovskej dovolenke. Na porovnanie, v roku 2022 v NASES pracovalo 174 ľudí a v roku 2021 iba 159.

V NASES k 31. decembru 2023 pracovalo 104 mužov, čo je 56,22 %, a 81 žien, čo je 43,78 %. Vysokoškolsky vzdelaní, II. stupeň vzdelania: 116 zamestnancov.

Vysokoškolsky vzdelaní, I. stupeň vzdelania: 12 zamestnancov. Stredoškolsky vzdelaní: 57 zamestnancov.

Od januára 2023 do decembra 2023 prijala agentúra 33 nových zamestnancov a ukončila pracovný pomer s 24 zamestnancami. V priebehu roka 2023 sa tak ako každý rok vytváral priestor na vzdelávanie zamestnancov, nakoľko ide o nikdy sa nekončiaci proces.

Vzdelávanie zamestnancov má za následok zlepšenie zručností a kompetencií zamestnanca v jeho súčasnej pracovnej pozícii a na to nadväzujúce skvalitnenie poskytovaných služieb.

Cieľom bolo zvýšiť výkonnosť zamestnancov, ale ich aj motivovať na vzdelávanie a posúvanie vedomosťami vpred, pretože všetko toto smeruje na posilnenie lojality a zvyšovanie profesionality zamestnancov.

NASES sa každoročne snaží tvoriť podmienky pre zamestnancov tak, aby mali priestor a chuť sa posúvať v oblastiach, ktorým sa venujú, ale dáva priestor aj na nadobudnutie nových skúseností a vedomostí. Školeniami zamestnanci okrem nových zručností získavajú aj väčšiu istotu a motiváciu, ktorá rovnako vplýva na usilovnosť a kvalitu ich práce.

Zamestnanci sa pravidelne preškoľujú v oblasti informačných technológií, v oblasti bezpečnosti, v oblasti manažérskych zručností či v oblasti zmien v legislatíve.

V rámci informačných technológií išlo napríklad o školenia Fortinet - FortiDDoS, FortiAuthenticator, FortiManager, NSE4 Fortigate, Troubleshooting Fortigate 7.2 Fortinet, Troubleshooting BIG-IP LTM., Fortiswitch a FortiAP dizajn a konfigurácia. Školenia pre analytikov, ako napríklad Školenie produktu AEM FORM, Online kurzy XML, UML, Selenium, testovanie softvéru JAVA, TOGAF 9 Foundation Level, UML Foundation Level, Jira a Confluence, Mind mapping.

Ďalej to boli napríklad školenia Red Hat System Administration II with RHCSA exam, Implementing Cisco Application Centric Infrastructure, Školenie F5 Administering BIG-IP a F5 Configuring BIG-IP Local Traffic Manager (LTM), Kubernetes Administrator (CKA) a mnohé ďalšie.

V oblasti bezpečnosti zamestnanci absolvovali školenia VMware v Sphere: Troubleshooting, Veem Availability Suite, Windows Server - Active Directory, Zraniteľnosti webových aplikácií - útoky na server, Zraniteľnosti webových aplikácií - útoky na užívateľa, SANS školenia, Kurz CCNA Security, Business Continuity Management atď.

Nadálej sa využívali vzdelávacie portály pluralsight.com, e-learningový portál itpro.tv.

Zamestnanci sa zúčastnili na konferencii „Budúcnosť HR na pomyselnéj križovatke technológií, inovácií, biznis a ľudí - aká bude rola HR?“

Zamestnanci sú pravidelne preškoľovaní v oblasti miezd a personalistiky a v oblasti ekonomiky a rozpočtu v súvislosti so zmenami v legislatíve.

Audity

V roku 2023 bolo v NASES vykonaných všetkých 12 vnútorných auditov podľa Plánu vnútorných auditov na rok 2023.

Cieľom prvého vnútorného auditu bolo posúdenie plnenia definovaných úloh v zmysle zistení minulých auditov a posúdenie súladu poskytovania kvalifikovaných dôveryhodných služieb (KDS) Národnou agentúrou pre sieťové a elektronické služby (NASES), ktorá je prevádzkovateľom Slovenskej národnej certifikačnej autority (SNCA), v zmysle požiadaviek Nariadenia Európskeho parlamentu a rady EÚ č. 910/2014 z 23. júla 2014 o elektronickej identifikácii a dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu a o zrušení smernice 1999/93/ES Nariadenie eIDAS pred certifikačným auditom konanom v máji 2023.

Zvyšných 11 vnútorných auditov bolo zameraných najmä na posúdenie miery zhody vykonávaných činností proti platným interným dokumentom a v niektorých prípadoch aj proti platnej legislatíve SR.

V máji 2023 sa v NASES spoločnosťou QSCert, s. r. o., vykonal externý audit, ktorý posúdil zhodu poskytovania dôveryhodných služieb s požiadavkami Nariadenia eIDAS a príslušnými normami, a na základe ktorého boli NASES vydané certifikáty na nasledujúce služby:

- Kvalifikovaná dôveryhodná služba vyhotovovania a overovania kvalifikovaných certifikátov pre elektronický podpis.
- Kvalifikovaná dôveryhodná služba vyhotovovania a overovania kvalifikovaných certifikátov pre elektronickú pečať.
- Kvalifikovaná dôveryhodná služba vyhotovovania a overovania kvalifikovaných certifikátov pre autentifikáciu webových sídel.
- Kvalifikovaná dôveryhodná služba validácie kvalifikovaných elektronických podpisov.
- Kvalifikovaná dôveryhodná služba validácie kvalifikovaných elektronických pečatí.
- Kvalifikovaná dôveryhodná služba uchovávania kvalifikovaných elektronických podpisov.
- Kvalifikovaná dôveryhodná služba uchovávania kvalifikovaných elektronických pečatí.
- Kvalifikovaná dôveryhodná služba vyhotovovania kvalifikovaných elektronických časových pečiatok.

Verejné obstarávania

Sumár zákaziek za rok 2023			
Poradie:	Zákazka podľa finančného limitu:	Počet verejných obstarávaní:	Celková hodnota zákaziek v EUR s DPH:
1	Zákazky s nízkou hodnotou	50	2 301 248,14
2	Nadlimitné zákazky - realizované prostredníctvom dynamického nákupného systému IS EVO	32	6 461 653,17
3	Nadlimitné zákazky - priame rokovacie konanie	2	2 109 873,60
4	Nadlimitné zákazky - realizované cez vestník IS EVO	3	1 610 623,94
5	In-house zákazky	1	62 906,00
Celkom:		88	12 546 304,85

Tabuľka 2 - Tabuľka zobrazujúca sumár zákaziek verejného obstarávania za rok 2023.

Finančné výsledky

Rozpočet NASES v roku 2023

Všeobecná časť

V zmysle uzatvoreného Kontraktu na rok 2023 medzi Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej len „MIRRI SR“) a Národnou agentúrou pre sieťové a elektronické služby (ďalej len „NASES“) bol pre NASES poskytnutý príspevok zo štátneho rozpočtu v súlade so záväznými ukazovateľmi štátneho rozpočtu na rok 2023 na plnenie odborných úloh v oblasti informatizácie spoločnosti, správy a prevádzkovania elektronických komunikačných sietí a služieb pre MIRRI SR, ostatné orgány štátnej správy, právnické osoby a fyzické osoby, ktoré požadujú informácie, údaje z informačných systémov, databáz a registrov verejnej správy vo výške 38 179 527 € ako bežný transfer.

Dodatkom č. 1 ku Kontraktu na rok 2023 bol príspevok navýšený o 1 766 863,20 €, z toho transfer na bežné výdavky vo výške 1 752 463,20 € a na kapitálové výdavky vo výške 14 400 € v zmysle nasledujúcich rozpočtových opatrení:

- Rozpočtové opatrenie č. 35/2023 na povolené prekročenie limitu bežných výdavkov v súlade so Zmluvou o pripojení do vládnej dátovej siete GOVNET medzi Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (ďalej len „PPA“) a NASES vo výške 280 980 €.

- Rozpočtové opatrenie č. 44/2023 na povolené prekročenie limitu bežných výdavkov v zmysle Memoranda o spolupráci pri využívaní služieb vládnej dátovej siete GOVNET medzi Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky – Štátnym ústavom pre kontrolu liečiv a NASES vo výške 26 409,60 €.
- Rozpočtové opatrenie č. 105/2023 na povolené prekročenie limitu kapitálových výdavkov vo výške 14 400 € v súvislosti so Zmluvou o zabezpečení prevádzkovania IS PEP, ktorú Ministerstvo financií Slovenskej republiky uzavrelo s NASES.
- Rozpočtové opatrenie č. 154/2023 na povolené prekročenie limitu bežných výdavkov v zmysle Zmluvy o pripojení do vládnej dátovej siete GOVNET medzi PPA a NASES vo výške 280 980 €.
- Rozpočtové opatrenie č. 196/2023 na povolené prekročenie limitu bežných výdavkov v zmysle Memoranda o spolupráci v súvislosti s využívaním služieb vládnej dátovej siete GOVNET a Kanceláriou Národnej rady Slovenskej republiky vo výške 89 841,60 €.
- Rozpočtové opatrenie č. 197/2023 na povolené prekročenie limitu bežných výdavkov v zmysle Memoranda o spolupráci pri využívaní služieb vládnej dátovej siete GOVNET medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a NASES vo výške 541 166,40 € (z toho príspevková organizácia Slovenský hydrometeorologický ústav vo výške 336 268,80 €).
- Rozpočtové opatrenie č. 207/2023 na povolené prekročenie limitu bežných výdavkov v zmysle Memoranda o spolupráci pri využívaní služieb vládnej dátovej siete GOVNET medzi Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky a NASES vo výške 533 085,60 €.

Dodatkom č. 2 ku Kontraktu na rok 2023 bol navýšený príspevok o 26 400 € na bežné výdavky v zmysle nasledujúceho rozpočtového opatrenia:

- Rozpočtové opatrenie č. 345/2023 na povolené prekročenie limitu bežných výdavkov vo výške 26 400 € v súvislosti so Zmluvou o zabezpečení prevádzkovania IS PEP, ktorú Ministerstvo financií Slovenskej republiky uzavrelo s NASES.

Text	Schválený rozpočet 2023	Upravený rozpočet 2023	Skutočnosť 2023
1	2	3	4
Príjmy spolu	38 179 527,00	39 972 790,20	39 972 790,20
Z toho:			
bežné príjmy	38 179 527,00	39 958 390,20	39 958 390,20
kapitálové príjmy	0,00	14 400,00	14 400,00

Tabuľka 3 - Tabuľka zobrazujúca príjmy a rozpočet za rok 2023.

Celkové výdavky za rok 2023 zo štátneho rozpočtu:

VÝDAVKY SPOLU: 30 442 333,61 €

A. Bežné výdavky (600) 30 427 933,61 €

B. Kapitálové výdavky (700) 14 400,00 €

Výdavky

Bežné výdavky zo štátneho rozpočtu

Rozpočet bežných výdavkov zo štátneho rozpočtu na rok 2023 pre NASES v zmysle Kontraktu a jeho dodatkov bol vo výške 39 958 390,20 € .

K 31. decembru 2023 boli bežné výdavky čerpané vo výške 30 427 933,61 € zo zdrojov štátneho rozpočtu poskytnuté na príslušný rozpočtový rok.

Čerpanie bežných výdavkov bolo v nasledujúcom zložení:

Mzdy, platy (610)

Mzdové prostriedky boli za sledované obdobie čerpané zo zdrojov štátneho rozpočtu na aktuálny rozpočtový rok vo výške 5 601 527,39 €.

Ukazovateľ	Schválený rozpočet 2023	Upravený rozpočet 2023	Skutočnosť 2023
610 Mzdy, platy a OOV	6 786 239,00	6 786 239,00	5 601 527,39

Tabuľka 4 - Tabuľka zobrazujúca mzdové prostriedky

Poistné (620)

Poistné a príspevky do poisťovní boli v sledovanom období čerpané zo zdrojov štátneho rozpočtu poskytnutých na aktuálny rozpočtový rok vo výške 2 109 087,76 €.

Ukazovateľ	Schválený rozpočet 2023	Upravený rozpočet 2023	Skutočnosť 2023
620 Poistné, odvody	2 513 285,00	2 513 285,00	2 109 087,76

Tabuľka 5 - Tabuľka zobrazujúca poistné a odvody.

Tovary a služby (630)

Celkové čerpanie prostriedkov z rozpočtu 2023 v rámci kategórie 630 - Tovary a služby bolo vo výške 22 717 318,46 € .

Najvýznamnejšie výdavky boli v kategórii 632, v ktorej sú evidované výdavky na prevádzku vládnej dátovej siete GOVNET, centrálné úradné doručovanie listinných zásielok a zasielanie hromadných SMS v rámci ÚPVS.

Ďalším výrazným prvkom v tejto kategórii výdavkov je položka 635, kde sú sledované výdavky na prevádzku a aplikačnú podporu portálu ÚPVS.

Prehľad čerpania prostriedkov v rámci kategórie 630 podľa jednotlivých rozpočtových skupín:

- Cestovné náhrady (631) : Výdavky na pracovné cesty sa čerpali v celkovej výške 11 889,45 € , z toho v sume 3 835,10 € na tuzemské pracovné cesty, najmä v súvislosti so zabezpečením výjazdov mobilnej certifikačnej autority, diagnostiky a riešení incidentov v rámci DUD, migrácie uzlov do siete GOVNET 3.0. Na zahraničné pracovné cesty sa vynaložili náklady vo výške 8 054,35 € .
- Energie, voda, poštové služby a komunikačná infraštruktúra (632): V rámci tejto položky boli čerpané finančné prostriedky poskytnuté v roku 2023 vo výške 12 315 118,32 € . Na energie, vodné a stočné sa čerpali vo výške 299 437,43 € , telekomunikačné služby vrátane zasielania hromadných SMS boli čerpané vo výške 350 780,45 € , náklady na vládnu dátovú sieť predstavovali sumu 4 383 103,35 € a prevádzka centrálného úradného doručovania úradných zásielok orgánov verejnej moci bola vo výške 7 278 157,04 € . Náklady na poštové služby mimo poštových zásielok centrálného úradného doručovania sa čerpali v sume 3 640,05 € .

- Materiál (633): Výdavky na materiál boli v celkovej výške 311 440,89 € . Agentúra v rámci tejto položky obstarala v najväčšej miere najmä interiérové vybavenie z dôvodu sťahovania agentúry do nových priestorov, na výpočtovú techniku vrátane príslušenstva, predĺženie platnosti certifikátov a nákup nových certifikátov k ÚPVS, kancelársky materiál, tonery a inštalačný materiál ku komunikačnej infraštruktúre.
- Dopravné (634): Rozpočet v tejto položke sa čerpal v celkovej výške 16 398,59 €, najmä na využívanie služieb taxislužby zamestnancami NASES pri preprave na pracovné stretnutia, na nákup pohonných látok pre služobné osobné motorové vozidlá agentúry a ich pravidelné servisné prehliadky a opravy, na havarijné a povinné zmluvné poistenie služobných vozidiel a nákup diaľničných známok.
- Rutinná a štandardná údržba (635): V tejto položke bolo čerpanie v celkovej výške 6 696 656,71 € , a to najmä na služby prevádzky a aplikačnej podpory pre ÚPVS v sume 4 937 423,56 € a obstaranie podpory pre výpočtovú techniku, unikátny, špecializovaný konfigurovateľný a škatuľový softvér.
- Nájomné za nájom (636): V tejto položke sa čerpali prostriedky v celkovej výške 764 141,35 € , ktoré sa použili na nájomné za nájom kancelárskych priestorov agentúry, prenájom dátových centier a serverovní, ale i na prenájom optických vlákien.
- Ostatné služby (637): Výdavky v tejto položke sa čerpali vo výške 1 505 491,71 € najmä na konzultačné a poradenské služby v oblasti informačno-komunikačných technológií, IT školenia a všeobecné služby spojené s nájmom. Súčasťou tejto položky sú aj výdavky na odmeny zamestnancov mimo pracovného pomeru, špeciálne služby, stravné lístky pre zamestnancov, školenia, tvorba a čerpanie sociálneho fondu.
- Transfery jednotlivcom (642): Výdavky v položke 642 sa čerpali z rozpočtu daného roku vo výške 166113,55 € , v najväčšej miere na finančný príspevok na stravovanie pre zamestnancov, na odstupné, náhradu príjmu za chorobu a pravidelný ročný členský príspevok na ver. adresné rozsahy.

V zmysle Usmernenia k zúčtovaniu finančných vzťahov so štátnym rozpočtom boli v roku 2023 MIRRI SR vrátené nevyčerpané prostriedky kapitálového transferu za rok 2019 v sume 12 699 408,77 € .

Kapitálové výdavky

Na kapitálové výdavky na rok 2023 nebol schválený rozpočet. V priebehu roka bol na základe rozpočtového opatrenia k povolenému prekročeniu limitu výdavkov a Dodatku č. 1 ku Kontraktu na rok 2023 schválený rozpočet vo výške 14 400 € a čerpaný bol v plnej výške na zabezpečenie prevádzkovania IS pre platby a evidenciu správnych a súdnych poplatkov (IS PEP).

Mimorozpočtové prostriedky

Príjem mimorozpočtových prostriedkov za poskytnuté služby bol v roku 2023 vo výške 1 742 362,10 € v zložení:

- prevádzka a podpora IS PEP a IS FO - 999 108,00 €,
- centrálné úradné doručovanie - 569 268,94 €,
- IT služby Workplace Management - 107 783,95 €,
- predaj QSCD zariadení (SNCA) - 34 691,21 €,
- zvýšenie kapacity elektronických schránok - 31 510,00 €.

V roku 2023 sa z mimorozpočtových zdrojov čerpali prostriedky vo výške 1 705 662,40 € na bežné výdavky.

Výsledok hospodárenia z mimorozpočtovej činnosti pred zdanením predstavuje k 31. decembru 2023 sumu 3 058,24 €.

Slovník skratiek

- eIDAS Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014
- CEF Nástroj na prepájanie Európy
- CEP Centrálna elektronická podateľňa
- CISŠS Centrálny informačný systém štátnej služby
- CMDB Databáza pre riadenie konfigurácií
- CSIRT Jednotka na riešenie kybernetických bezpečnostných incidentov
- CSRÚ Centrálna správa referenčných údajov
- CÚD Centrálna úradné doručovanie
- DFŠ Detailná funkčná špecifikácia
- DIZ Dohoda o integračnom zámere
- DMZ Podsieť oddelená od ostatných zariadení (z angl. demilitarized zone)
- DNS Systém doménových mien (z angl. domain name system)
- EKS Elektronický kontraktačný systém
- EŠIF Európske štrukturálne a investičné fondy
- FIIT STU Fakulta informatiky a informačných technológií Slovenskej Technickej univerzity
- FTP Protokol prenosu súborov
- G2G Modul komunikácie verejnej správy pomocou middleware platformy (z angl. Government to Government)
- GOVNET Privátna nadrezortná sieť, ktorá prepája uzly inštitúcií verejnej správy
- GUI Grafické používateľské rozhranie (z angl. graphical user interface)
- IAM Autentifikačný modul ÚPVS (z angl. Identity Access Management)
- IP Internetový protokol
- IPS Systém prevencie prienikov (z angl. Intrusion Prevention Systems)
- IS PEP Systém prevencie prienikov (z angl. Intrusion Prevention Systems)
- ITIL Informačný systém pre platby a evidenciu správnych a súdnych (z angl. Information Technology Infrastructure Library)
- KC Ústredné kontaktné centrum
- KDS Kvalifikované dôveryhodné služby
- KNR SR Kancelária Národnej rady SR
- KSDR Komponent sprístupňovania doručovaných rozhodnutí
- LAN Lokálna sieť
- MEP Platobný modul Ústredného portálu verejnej správy
- MF SR Ministerstvo financií SR
- MIRRI Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

MSP Modul správy poplatkov
MZVEZ SR Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR
MŽP SR Ministerstvo životného prostredia SR
NASES Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby
NBÚ Národný bezpečnostný úrad
NFP Nenávratný finančný príspevok
PCA (z angl. Private cloud appliance)
PPA Pôdohospodárska platobná agentúra
RA Registračná autorita
RFO Register fyzických osôb
QSCD Certifikované zariadenie pre podpis a pečať
SEPA Jednotná oblasť platieb v eurách
SMTP Sieťový protokol na posielanie pošty
SNCA Slovenská národná certifikačná autorita
TESTA Vlastná sieť Európskeho spoločenstva izolovaná od internetu
ÚIS Úprava informačných systémov
ÚPVII Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu
ÚPVS Ústredný portál verejnej správy – slovensko.sk
WAF Webový aplikačný firewall
WAN Sieť s veľkou oblasťou